

of the sixth convocation)]. *Visnyk natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy - Bulletin of the National Academy of Public Prosecutor's Office of Ukraine*. 2, 35-44 [in Ukrainian].

30. Skrypniuk A.V. (2014). Svitovyyi dosvid funktsionuvannia orhaniv prokuratury: porivnialno-pravovyi analiz. [World's experience of functioning of prosecutor's offices: a comparative legal analysis]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnogo universytetu - Scientific Bulletin of Kherson State University*. 4, 290-294 [in Ukrainian].

31. Ozerskyi I. (2010). Mizhnarodni standarty prokurorskoï diialnosti [International standards of prosecutorial activity]. Retrieved from <http://veche.kiev.ua/journal/1871> [Accessed on 17 January 2020].

32. Kivalov S. (2007). Perspektyvy reformuvannia zakonodavstva pro prokuraturu [Prospects for reforming the legislation on the prosecutor's office]. *Visnyk prokuratury Ukrainy - Bulletin of the Prosecutor's Office of Ukraine*. 3, 15–23 [in Ukrainian].

33. Omelchuk L.V. and Klitynska A.R. (2016). Yevropeyskyi dosvid orhanizatsii orhaniv prokuratury [European experience in the organization of prosecution agencies]. *Mizhnarodnyi yurydychnyi visnyk - International Legal Bulletin*. 13, 199-204 [in Ukrainian].

34. Surzhenko M.O. (2013). Struktura i zmist pravovoho statusu prokurora. [Structure and content of the prosecutor's legal status]. *Problemy zakonnosti - Problems of legality*. 123, 314-322.

35. Tolochko Ya.M. (2012). Mizhnarodno-pravovi standarty diialnosti prokurora poza sferoiu kryminalnogo provadzhennia [International legal standards of prosecutor activity outside the sphere of criminal proceedings]. *Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy - Bulletin of the National Academy of Public Prosecutor's Office of Ukraine*. 4, 98-103.

36. Tolpyho O.F. and Tolpyho D.M. (2017). Dosvid implementatsii yevropeyskykh standartiv u natsionalnu praktyku reformuvannia orhaniv prokuratury [Experience in the implementation of European standards in the national practice of prosecutorial reform]. *Teoriia ta praktyka derzhavnogo upravlinnia - Public administration theory and practice*. 3, 1-7. Retrieved from <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2017-3/doc/5/04.pdf>. [Accessed on 17 January 2020].

37. Koziakova I.M. and Netskyi L.S. (2018). *Predstavnytstvo prokurorom interesiv derzhavy v sudi [Representation by the public prosecutor of the state's interests in court]*. Kyiv: Natsionalna akademiia prokuratury Ukrainy.

Стаття надійшла до редакції: 5.01.2020

УДК 327

DOI <https://doi.org/10.36550/2522-9230.2020.8.30>

Сорока Лариса Володимирівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
заступник директора з наукової роботи
Науково-дослідного інституту публічного права
e-mail: lsoroka_kw@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-6979-6049>

ДВОСТОРОННЄ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА КАЗАХСТАНУ У КОСМІЧНІЙ СФЕРІ

На основі аналізу чинних нормативно-правових актів України та Казахстану, що регулюють космічну діяльність, розкрито засади науково-технічного співробітництва як важливої складової міжнародних відносин сучасності. У статті аналізуються та досліджуються теоретичні і практичні аспекти розвитку відносин міжнародного науково-технічного співробітництва між Україною та Казахстаном, спрямованих на їх вдосконалення, як чинника розширення інноваційної, наукової, технічної сфер і підвищення конкурентоспроможності економік в умовах глобалізації. Систематизовані теоретико-методологічні підходи щодо організації науково-технічного співробітництва. Виявлені сучасні особливості двостороннього співробітництва та надані результати і досягнення Казахстану та України у космічній галузі. Глобалізація науково-технічних відносин, розвиток ринку «знань», як основного фактору економічного зростання країни, формування світового ринку інноваційних технологій дає підстави стверджувати про остаточне становлення новітньої форми міжнародних економічних відносин – міжнародного науково-технічного співробітництва. Підсумовуючи вказане, формується висновок, що у двосторонніх відносинах між Україною та Казахстаном відзначається розвиток позитивної динаміки співпраці в галузі ракетно- і авіабудування та визначено ряд нових перспективних напрямів співробітництва: створення ракетно-космічної техніки, нових матеріалів і дистанційного зондування Землі, створення спільних підприємств в промисловій сфері на базі існуючих виробництв тощо. Встановлено, що Україна володіє значною кількістю переваг у галузі ракетно- і авіабудування: для Казахстану у межах співробітництва - це можливість вийти на світовий ринок у даних галузях завдяки високим можливостям та великій кількості наявних професійних фахівців України, у той час як Казахстан – має стартову площадку «Бойконур» для розвитку космічних програм нашої країни.

Ключові слова: космос, космічна діяльність, співробітництво, двосторонні відносини, науково-технічне,

Soroka L. BILATERAL COOPERATION OF UKRAINE AND KAZAKHSTAN IN THE SPACE SPHERE

On the basis of the analysis of the current normative legal acts of Ukraine and Kazakhstan, regulating space activity, the principles of scientific and technical cooperation as an important component of international relations of the present are revealed. The article analyzes and investigates theoretical and practical aspects of the development of relations of international scientific and technical cooperation between Ukraine and Kazakhstan, aimed at their improvement, as a factor of expansion of innovative, scientific, technical spheres and increase of competitiveness of economies in the conditions of globalization. Systematic theoretical and methodological approaches to the organization of scientific and technical cooperation. The modern features of bilateral cooperation are revealed and the results and achievements of Kazakhstan and Ukraine in the space industry are presented. The globalization of scientific and technical relations, the development of the market of «knowledge» as the main factor of economic growth of the country, the formation of the world market of innovative technologies gives grounds to state the final formation of the newest form of international economic relations - international scientific and technical cooperation. It is concluded that in the bilateral relations between Ukraine and Kazakhstan there is a development of positive dynamics of cooperation in the field of rocket and aviation and identified a number of new promising areas of cooperation: the creation of rocket and space technology, new materials and remote sensing of the Earth, the creation of joint ventures in the industrial sphere existing production facilities, etc. It is established that Ukraine has many advantages in the field of rocket and aviation industry: for Kazakhstan, within the framework of cooperation, it is an opportunity to enter the world market in these fields due to the high capabilities and a large number of available professional specialists of Ukraine, while Kazakhstan - has a launching pad «Boycanur» for the development of space programs in our country.

Key words: space, space activity, cooperation, bilateral relations, science and technology, Kazakhstan, Ukraine, innovation.

Постановка проблеми. Науково-технічне співробітництво стає все більш важливою і ефективною формою сучасних міжнародних відносин. З огляду на високий темп науково-технічного прогресу, жодна країна, незалежно від того, наскільки значним є її потенціал в галузі науки і техніки, не може повністю задовольнити свої потреби у передовій науці і техніці для виробництва всього спектру наукової продукції, який постійно видозмінюється і поліпшується. Саме співпраця у створенні високотехнологічних продуктів є найважливішою частиною сучасних міжнародних відносин.

Питання розвитку українсько-казахстанських двосторонніх відносин залишаються поки мало дослідженими, як казахстанськими, так і українськими вченими. Переважна більшість публікацій носять публіцистичний характер (окремі статті в періодичній пресі). Що ж стосується двосторонніх відносин між Україною та Казахстаном у космічній сфері - то їх практично немає.

Мета статті – на основі наявних міжнародних та національних нормативно-правових актів, теоретичних доробок науковців здійснити аналіз двохсторонніх відносин між Україною та Казахстаном у сфері космічної діяльності та виокремити перспективні напрями такого співробітництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародне науково-технічне співробітництво - одна з форм міжнародної економічної співпраці, що охоплює торгівлю ліцензіями, виконання спільних наукових розробок, реалізацію великих технічних проектів, будівництво підприємств та інших об'єктів, підготовку національних кадрів, обмін загальною науково-технічною інформацією тощо [1, с. 201]. Це спільна розробка науково-технічних питань, взаємний обмін науковими досягненнями, досвід та підготовка висококваліфікованих фахівців.

Сьогодні усі економіки оцінюються по інвестиціям в освіту, науку і техніку, культуру та в інновації. Знання, особливо науково обґрунтовані знання, мають вирішальне значення для перетворення все більш складних проблем, з якими стикається суспільство, в можливості для більш стійкого розвитку, досягнення «Цілей розвитку тисячоліття» та виконання інших спільних зобов'язань.

З огляду на актуальність даної проблематики, в наукових колах існує кілька концепцій по стратегічному розвитку науково-технічного співробітництва: теорії економічного зростання (зв'язок науки і промисловості, вплив результатів науково-технічної діяльності на економічний розвиток, теорії інноваційної діяльності, теорія технологічного пату, екзогенні та ендогенні теорії, нові моделі економічного зростання) та теорії підвищення конкурентоспроможності на основі співробітництва (функціонування підприємницьких «екосистем», «співконкуренція», теорії міжфірмової кооперації, теорія ігор) [11] і таке ін.

На нашу думку найбільш прогресивною є теорія «The Knowledge Triangle». Ця концепція набула популярності, тому що вона підкреслює комплексний (системний) підхід до взаємозв'язків між дослідженнями, освітою та інноваціями. У своїй роботі «The Knowledge Triangle between Research, Education and Innovation» [13] Maximilian Unger и Wolfgang Polt приходять до наступних визначень зазначеного взаємозв'язку:

1. Дослідження і освіта: така взаємодія відбувається, наприклад, у географічній і секторальній мобільності випускників, наявність програм післядипломного навчання, фундаментальні і прикладні дослідження як основа для поліпшення узгодження навичок між компаніями і випускниками.

2. Дослідження та інновації: тут, знання стають предметом уваги, наприклад, через а) моделі державно-приватного партнерства (наприклад, кластери, наукові парки), б) комерціалізацію фінансуються державою досліджень, в) контрактні дослідження і розробки в університетах для промислового сектора, г) університетські організації та академічні стартапи, д) офіси з передачі знань і технологій, і) інкубатори, й)

платформи відкритих інновацій.

3. Освіта та інновації. Співпраця між суб'єктами оцінюється з урахуванням підтримки розвитку підприємницької культури (підприємницького духу) в рамках (академічних) навчальних програм (наприклад, галузевих докторських програм) і формування відповідних компетенцій (розробка бізнес-плану, управління і т. і.).

Таким чином, глобалізація науково-технічних відносин, розвиток ринку «знань», як основного фактору економічного зростання країни, формування світового ринку інноваційних технологій дає підстави стверджувати про остаточне становлення новітньої форми міжнародних економічних відносин – міжнародного науково-технічного співробітництва.

Проаналізуємо історичні передумови встановлення українсько-казахстанських двосторонніх відносин. Основні цілі, напрями і пріоритети зовнішньої політики України сформульовані в Акті незалежності України від 24 серпня 1991 р. [5] і в Зверненні Верховної Ради України «До парламентів і народів світу», який був прийнятий 5 грудня 1991 р. [2], в яких вказується: що Україна буде демократичну, правову державу, першочерговою задачею є забезпечення прав і свобод людини. Україна буде неухильно додержуватись норм міжнародного права, керуючись Загальною Декларацією прав людини, Міжнародними пактами про права людини, які Україна ратифікувала, та іншими відповідними міжнародними документами. Україна, як одна з держав-засновників Організації Об'єднаних Націй, у повній відповідності з метою і принципами Статуту ООН буде спрямовувати свою зовнішню політику на зміцнення миру і безпеки у світі, на активізацію міжнародної співпраці у вирішенні екологічних, енергетичних, продовольчих та інших глобальних проблем. Зовнішня політика України буде базуватись на принципах міжнародного права [4].

Таким чином, зазначеними нормативно-правовими актами Україна заклала основу для плідної співпраці з різними країнами світу у стратегічно-важливих сферах.

Минуле десятиріччя показало, що проголошені на початку встановлення незалежності принципи зовнішньої політики послідовно реалізовувались у практичній діяльності - Україна стала важливим суб'єктом світової політики, на якого не можуть не зважати навіть сучасні великі держави. Zbigniew Brzezinski, відомий американський політолог, розглядаючи «геостратегічні діючі особи і геополітичні центри» Україну оцінив, як нового і важливого гравця на європейській шаховій дошці, з геополітичним центром. Вказуючи, що саме її існування, як незалежної держави допомагає трансформувати Росію. Без України Росія все ще може боротися за імперський статус, але тоді б вона стала в основному азійською імперською державою і була б залучена в виснажувальні конфлікти з Середньою Азією [12].

Отже, набуває великого значення аналіз становлення співробітництва між двома країнами - Україною та Казахстаном. Враховуючи, що зазначені країни, крім того, що мають вигідне геополітичне розташування на Євроазійському континенті, не бажають бути залежними від Росії та мають статус космічних держав.

Становлення і розвиток двосторонніх українсько-казахстанських відносин проходило в нелегких умовах. Перед незалежними державами стояло ряд стратегічних завдань, які потрібно було вирішити в найкоротші терміни. Однією з найбільш пріоритетних завдань було визначитися з концепцією розвитку своєї зовнішньої політики, щоб якомога швидше стати повноправними учасниками міжнародного життя.

Керівництво України обрало курс на європейську та євроатлантичну інтеграцію, при цьому намагалось максимально підтримувати зв'язки з ключовим партнером в Центральній Азії - Республікою Казахстан, яка обрала багатовекторну зовнішню політику, серед основних напрямків якої були РФ, КНР, США і Європейський Союз. Обидві країни розташовані в так званих буферних зонах: Україна - між Росією і інтегрованою в ЄС Європою, Республіка Казахстан - між Росією, Китаєм та ісламським світом. З цього закономірно випливає схожість геополітичних інтересів наших держав: Казахстан прагне зміцнити свої позиції в Європі, а Україна - розширити свою присутність в Центральній Азії [7].

Україна була однією з перших держав, які відразу після проголошення Республікою Казахстан незалежності (16 грудня 1991 г.) визнали її незалежною державою. Казахстан визнав Україну 23 грудня 1991 року, а 23 липня 1992 року між двома країнами були встановлені дипломатичні відносини. Політичні контакти на вищому рівні засвідчили політичну волю і обопільне бажання двох держав розвивати взаємовигідне співробітництво в різних сферах, поглиблювати його з урахуванням сучасних геополітичних і гео економічних процесів і національних інтересів. До того ж близькість історичної долі здавна пов'язує наші народи. У важкі часи становлення демократичної держави, як для України, так і для Казахстану, їм обом вдалося встановити хорошу традицію майже щорічного проведення зустрічей на вищому рівні, в рамках яких проходить обговорення з широкого спектру питань міжнародних і двосторонніх відносин. За весь період співробітництва було підписано ряд важливих документів, які сформували міцну нормативно-правову базу.

Крім вище зазначених підстав для тісного двостороннього співробітництва необхідно відзначити, що українська діаспора в Казахстані є однією з найчисленніших, займаючи за чисельністю третє місце серед усіх українських спільнот світу. Сьогодні на території Казахстану проживає майже 450 тисяч етнічних українців. Будучи другою за чисельністю діаспорою в Казахстані, вони розселяються по всій його території, але найбільша кількість українців проживають в Акмолинській, Павлодарській, Карагандинській, Кустанайській областях [14].

В силу своєрідності економічного розвитку за часів СРСР в Казахстані виник певний дефіцит

фахівців і технологій в області металообробки, машинобудування, в авіаційній і космічній галузях. В Україні ж є потужна наукова та промислова база, достатня кількість фахівців і високий рівень освіти. Сьогодні в Казахстані працює 124 спільних казахстансько-українських підприємств.

Таким чином, до історичних передумов встановлення українсько-казахстанських двосторонніх відносин можна віднести:

- спільне історичне минуле, обидві країни тривалий час входили до складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік і фактично не мали державної самостійності;

- особливості геополітичного розташування країн, обидві країни розташовані в так званих буферних зонах: Україна - між Росією і інтегрованою в ЄС Європою, Республіка Казахстан - між Росією, Китаєм та ісламським світом;

- близькості позицій обох країн по відношенню до ключових проблем сучасного політичного розвитку (позбутися залежності від Росії, бути повноправним членом Космічного клубу і таке ін.), відсутність гострих проблем у двосторонніх відносинах;

- прагнення до інтеграції у світове економічне співтовариство через розвиток інноваційної економіки, у тому числі і космічної галузі;

- можливість спільного використання ресурсів, якщо Україна має інтерес до наявного у Казахстані найбільшого у світі стартового майданчика - Байконур, то для Казахстану - наукові ресурси України.

Кожна держава тримає за мету - покращення життя, створення нових умов для суспільства, які давали б позитивні зрушення на базі економічних, політичних та соціальних засад розвитку. Тому, вкрай важливим є розуміння стратегічного плану майбутнього, беручи за основу глобалізаційні процеси сучасності. Відтак, актуальним є розгляд шляхів продуктивного розвитку співробітництва між зазначеними країнами.

Ключовими документами двостороннього розвитку між Україною і Казахстаном є: «Договір про дружбу і співробітництво між Україною і Республікою Казахстан» (1994) і «Договір про економічне співробітництво на 1999-2009 рр.» (1999). Слід зазначити, що важливим етапом розвитку договірно-правової бази стали 1994-1997 роки, коли в рамках взаємних візитів президентів двох держав було підписано понад 30 двосторонніх документів, тобто майже половина з числа діючих [6].

Основними ж документами, які врегулювали двостороннє співробітництво двох країн в космічній сфері, є:

1. «Угода про принципи співробітництва Уряду України та Уряду Республіки Казахстан в здійсненні космічної діяльності» [8] від 20.01.1994 р Відповідно, з яким обидві країни визнали необхідність спільного використання своїх ресурсів для досягнення поставлених цілей - ефективного дослідження і використання космічного простору; збереження і розвитку унікальної космічної інфраструктури в інтересах народного господарства, науки; міжнародного співробітництва та забезпечення безпеки обох держав. Дана Угода, крім того, що мало історичне значення, воно так само поклало початок тривалій та плідній співпраці в космічній сфері.

2. «Угода між Урядом Республіки Казахстан і Урядом України про співробітництво в галузі дослідження і використання космічного простору» [9] від 14.10.1997 р Українською стороною Угода була ратифікована Законом № 104-XIV (104-14) від 11.09. 1998 року, казахстанської - Законом №22 від 30.12.1999 року. Дана Угода визначило в першу чергу правові основи двостороннього співробітництва в галузі дослідження і використання космічного простору. Крім того, нормативно-правовий акт розширив принципи двостороннього співробітництва у порівнянні з Угодою 1994 року. Сторони домовилися про: забезпечення прав Сторін пропорційно вкладеним коштам в частці промислової та інтелектуальної власності, створеної в процесі здійснення проектів (виконання робіт); збереження державних секретів і дотримання в процесі спільної діяльності завчасно погоджених умов конфіденційності; дотримання законодавства з охорони навколишнього середовища з переважною дією актів держави, на території якого здійснюється спільна космічна діяльність.

Після загострення політичної ситуації в Україні (початок Революції Гідності, викликаній відмовою політичного керівництва країни від законодавчо закріпленого курсу на європейську інтеграцію, зростаючої корупцією та надмірною концентрацією влади в руках В. Януковича), а також анексії Криму Росією і «референдуму» в Криму, Казахстан не зміг зайняти однозначну позицію, але виступив за якнайшвидше відновлення порядку і стабільності [7]. Однак це не вплинуло на двосторонні відносини між країнами.

Активізація двосторонньої співпраці в космічній сфері відбулася після робочого візиту Президента Казахстану в Україну 22 грудня 2014 року. За підсумками переговорів було досягнуто принципових домовленостей щодо активізації співпраці в енергетичній, машинобудівній, авіабудівній, космічній галузях та поглиблення кооперації у військово-технічній сфері. Також обговорювалися питання співпраці в космічній сфері, зокрема об'єднання можливостей виробництв українських КБ «Південне», «Південмаш» і «Хартрон» з можливостями казахської сторони, включаючи космодром «Байконур» [3].

Для забезпечення виконання досягнутих на вищому рівні домовленостей і втілення в життя різних двосторонніх угод в 1996 році була створена Спільна міждержавна українсько-казахстанська комісія з економічного співробітництва, за результатами засідань якої плануються конкретні заходи, спрямовані на активізацію взаємовигідного двостороннього співробітництва в різних сферах. В якості пріоритетних напрямків економічного співробітництва на найближчу перспективу, закріплених в протоколах засідання,

визначені так само питання вивчення та визначення нових напрямків щодо співробітництва в космічній галузі. Останнє засідання зазначеної комісії відбулося в 2018 році. Після телефонної розмови між Президентом України Петро Порошенко і главою Казахстану Нурсултан Назарбаєвим була досягнута домовленість про проведення засідання чергової міждержавної україно-казахстанської комісії з економічного співробітництва в 2019 році [10].

Українсько-казахстанське співробітництво на сучасному етапі охоплює велику кількість перспективних напрямків, в таких стратегічних сферах як космічна, авіаційна. Обидві країни мають значні можливості у зазначених сферах, а так само в мирному освоєнні космосу, яка може успішно служити використанню одного з кращих в світі космодромів «Байконур».

Крім того перспективними проектами є створення наземної інфраструктури системи супутникової навігації, космічної системи наукового призначення для вивчення іоносфери Землі, космічної системи дистанційного зондування, участь в створенні Всесвітньої космічної обсерваторії, співпраця у підготовці з підвищення кваліфікації фахівців для казахстанської космічної галузі.

У двосторонньому науково-технічне співробітництво України і Казахстану значну увагу приділятимуть впровадженню передових технологій в промисловості. При цьому Казахстан залишається зацікавленим у використанні потужностей і постачання продукції військово-промислового комплексу України, в тому числі безпілотних літальних апаратів, авіаційних тренажерних комплексів, а також проведення робіт з модернізації літаків Ан-2 і Ан-2-100.

Висновки. Обов'язковими механізмами ефективного співробітництва у науково-технічній сфері є: високий рівень витрат на її розвиток (не менше 1% ВВП) із сталою тенденцією до зростання в ньому питомої ваги приватного сектора; модернізація інфраструктури інноваційної сфери; активне співробітництво на регіональному рівні у межах інноваційних кластерів, технопарків, бізнес-інкубаторів; транснаціоналізація інноваційної діяльності через участь у міжнародних науково-технічних програмах; розширення діяльності міжнародних технологічних стратегічних альянсів; підвищення ролі малого та середнього інноваційного підприємництва. Провідною є роль держави, яка має здійснювати стимулюючі заходи щодо створення і стійкого розвитку інноваційних структур як запоруки зміцнення конкурентоспроможності країни.

У двосторонніх відносинах між Україною та Казахстаном відзначається розвиток позитивної динаміки співпраці в галузі ракето- і авіабудування та визначено ряд нових перспективних напрямків співробітництва: створення ракетно-космічної техніки, нових матеріалів і дистанційного зондування Землі, створення спільних підприємств в промисловій сфері на базі існуючих виробництв тощо. Встановлено, що Україна володіє значною кількістю переваг у галузі ракето- і авіабудування: для Казахстану у межах співробітництва - це можливість вийти на світовий ринок у даних галузях завдяки високим можливостям та великій кількості наявних професійних фахівців України, у той час як Казахстан – має стартову площадку «Байконур» для розвитку космічних програм нашої країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дахно, І. Значення та правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва. Міжнародне економічне право. Центр учбової літератури, 2009. 304 с.
2. До парламентів та народів світу. Звернення Верховної Ради України від 05.12.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1927-12?lang=en> (дата звернення: 08.01.2020).
3. Політичне співробітництво між Україною та Казахстаном. Веб-сайт Посольства України в Республіці Казахстан, 2019. URL: <https://kazakhstan.mfa.gov.ua/uk/ukraine-kz/diplomacy> (дата звернення: 08.01.2020).
4. Політологія: підручник /Розенфельд Ю.М., Герасіна Л.М., Осипова Н.П., 2001. Харків: Право <http://politics.ellib.org.ua/pages-2470.html> (дата звернення: 08.01.2020).
5. Про проголошення незалежності України. Постанова Верховної Ради УСРР від 24.08.1991 р. № 1427-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1427-12> (дата звернення: 08.01.2020).
6. Правова база між Україною та Казахстаном. Веб-сайт Посольства України в Республіці Казахстан, 2019. URL: <https://kazakhstan.mfa.gov.ua/ru/ukraine-kz/legal-acts> (дата звернення: 08.01.2020).
7. Токар, П., Рубан С. Основні напрями співпраці України та Казахстану на сучасному етапі його розвитку (2010-2016 рр.). *Науковий вісник Ужгородського університету, Серія «Історія»*. 2016. т. 2 (35).
8. Угода про принципи співробітництва Уряду України та Уряду Республіки Казахстан в здійсненні космічної діяльності від 20.01.1994. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/398_041 (дата звернення: 08.01.2020).
9. Угода між Урядом Республіки Казахстан і Урядом України про співробітництво в галузі дослідження і використання космічного простору від 14.10.1997. № 398_026. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398_026/card2#Card (дата звернення: 09.01.2020).
10. Україна та Казахстан проведуть засідання Комісії з питань економічного співробітництва. УНН - Українські національні новини, 26 грудня 2018 р. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1770062-ukrayina-ta-kazakhstan-provedut-zasidannya-komisiyi-z-ekonomichnogo-spivrobitnitstva> (дата звернення: 09.01.2020).

11. Черницька Т. Міжнародне науково-технічне співробітництво в умовах глобалізації: автореф. ...дис. канд. ек. н-к. 08.00.02 Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, 2009. 16 с.

12. Brzezinsk, Zbigniew. The Grand Chessboard: American Primacy and Its Geostrategic Imperatives. *Basic Books*, 1997. pp.224.

13. Unger, Maximilian, Wolfgang Polt. The Knowledge Triangle between Research, Education and Innovation - A Conceptual Discussion. *Foresight and STI Governance*, 2017. vol. 11, no 2, pp. 10-26. URL: <https://doi.org/10.17323/2500-2597.2017.2.10.26> (дата звернення: 10.01.2020).

14. Zhumambaev, Amangeldy. Kazakhstan and Ukraine: to a new stage in relations. *Ukrudprom*, March 6, 2008. URL: <http://ukrudprom.com/digest/dfdsfxz060308.html> (дата звернення: 10.01.2020).

REFERENCES:

1. Dakhno, I. (2009). Znachennya ta pravove rehulyuvannya mizhnarodnoho nauково-tekhnichnoho spirobitnytstva. *Mizhnarodne ekonomichne pravo. Tsentri uchbovoyi literatury*. [in Ukrainian].

2. Do parlamentiv ta narodiv svitu. Zvernennya Verkhovnoyi Rady Ukrayiny vid 05.12.1991 [To the parliaments and peoples of the world. Address of the Verkhovna Rada of Ukraine dated 05.12.1991]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1927-12?lang=en> (accessed: 08.01.2020). [in Ukrainian].

3. Politychne spirobitnytstvo mizh Ukrayinoyu ta Kazakhstanom. Veb-sayt Posol'stva Ukrayiny v Respublitsi Kazakhstan, 2019 [Political cooperation between Ukraine and Kazakhstan. Embassy of Ukraine website in the Republic of Kazakhstan, 2019]. Retrieved from : <https://kazakhstan.mfa.gov.ua/uk/ukraine-kz/diplomacy> (accessed: 08.01.2020). [in Ukrainian].

4. Rozenfeld, Y., Herasina, L., & Osypova, N. (2001). Politolohiya: pidruchnyk. Kharkiv. Retrieved from : <http://politics.ellib.org.ua/pages-2470.html> (accessed: 08.01.2020). [in Ukrainian].

5. Pro proholoshennya nezalezhnosti Ukrayiny. Postanova Verkhovnoyi Rady USRR vid 24.08.1991 r. № 1427-XII [«On the declaration of independence of Ukraine» Resolution of the Verkhovna Rada of the USSR of August 24, 1991 No. 1427-XII]. Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1427-12> (accessed: 08.01.2020). [in Ukrainian].

6. Pravova baza mizh Ukrayinoyu ta Kazakhstanom. Veb-sayt Posol'stva Ukrayiny v Respublitsi Kazakhstan, 2019 [Legal basis between Ukraine and Kazakhstan. Embassy of Ukraine website in the Republic of Kazakhstan, 2019]. Retrieved from : <https://kazakhstan.mfa.gov.ua/ru/ukraine-kz/legal-acts> (accessed: 08.01.2020). [in Ukrainian].

7. Tokar, P., & Ruban, S. (2016). Osnovni napryamy spivpratsi Ukrayiny ta Kazakhstanu na suchasnomu etapi yoho rozvytku (2010-2016 rr.). *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho universytetu, Seriya «Istoriya» - Uzhgorod University Scientific Bulletin, History Series*, 2(35). [in Ukrainian].

8. Uhoda pro pryntsyipy spirobitnytstva Uryadu Ukrayiny ta Uryadu Respubliki Kazakhstan v zdiysnenni kosmichnoyi diyal'nosti vid 20.01.1994 [Agreement on the Principles of Cooperation of the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Kazakhstan in the Exercise of Space Activities of 20.01.1994]. Retrieved from : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/398_041 (accessed: 08.01.2020). [in Ukrainian].

9. Uhoda mizh Uryadom Respubliki Kazakhstan i Uryadom Ukrayiny pro spirobitnytstvo v haluzi doslidzhennya i vykorystannya kosmichnoho prostoru vid 14.10.1997. № 398_026 [Agreement between the Government of the Republic of Kazakhstan and the Government of Ukraine on cooperation in the field of space exploration and utilization of 14.10.1997. № 398_026]. Retrieved from : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/398_026/card2#Card (accessed: 09.01.2020). [in Ukrainian].

10. Ukrayina ta Kazakhstan provedut' zasidannya Komisiyi z pytan' ekonomichnoho spirobitnytstva. UNN - Ukrayins'ki natsional'ni novyny, 26 hrudnya 2018 r. [Ukraine and Kazakhstan will hold meetings of the Economic Cooperation Commission. UNN - Ukrainian National News, December 26, 2018]. Retrieved from : <https://www.unn.com.ua/uk/news/1770062-ukrayina-ta-kazakhstan-provedut-zasidannya-komisiyi-z-ekonomichnogo-spirovbitnytstva> (accessed: 09.01.2020). [in Ukrainian].

11. Chernytska, T. (2009). *Mizhnarodne nauково-tekhnichne spirobitnytstvo v umovakh hlobalizatsiyi* [International scientific and technical cooperation in the conditions of globalization] (*Extended abstract of Candidate's thesis*). Vadim Hetman National University of Economics. [in Ukrainian].

12. Brzezinsk, Zbigniew. The Grand Chessboard: American Primacy and Its Geostrategic Imperatives. *Basic Books*, 1997. pp.224. [in English].

13. Unger, Maximilian, Wolfgang Polt. The Knowledge Triangle between Research, Education and Innovation - A Conceptual Discussion. *Foresight and STI Governance*, 2017. vol. 11, no 2, pp. 10-26. URL: <https://doi.org/10.17323/2500-2597.2017.2.10.26> (accessed: 10.01.2020). [in English].

14. Zhumambaev, Amangeldy. Kazakhstan and Ukraine: to a new stage in relations. *Ukrudprom*, March 6, 2008. URL: <http://ukrudprom.com/digest/dfdsfxz060308.html> (accessed: 10.01.2020). [in English].

Стаття надійшла до редакції: 13.01.2020